

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KOVOS SU KORUPCIJA 2018–2019 METŲ PROGRAMOS IR ŠIOS PROGRAMOS 2018–2019 METŲ PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO

2018 m. vasario 27 d. Nr. T-784
Radviliškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsnio 3 ir 5 dalimis, 16 straipsnio 2 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija strategijos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 1059 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija strategijos“ 1 punktu, 24.1 ir 27 punktais, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ 1 straipsniu, 8, 39 ir 44 punktais, Radviliškio rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Patvirtinti Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2018–2019 metų programą ir šios programos 2018–2019 metų priemonių planą (pridedama).
2. Nustatyti, kad Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2018–2019 metų programą ir šios programos 2018–2019 metų priemonių planą pagal savo kompetenciją įgyvendina Radviliškio rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Antanas Čepionis

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KOVOS SU KORUPCIJA 2018–2019 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2018–2019 metų programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija strategija, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 1059 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija strategijos“ 1 punktu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ 1 straipsniu, nuostatomis, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ 1 punktu, Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 607 „Dėl Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“ 1 punktu, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ 1 punktu, Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. 2-185 „Dėl Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 1 punktu, Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovo nuostatomis bei atsižvelgiant į sociologinių tyrimų „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ rezultatus.

2. Programos paskirtis – užtikrinti nuoseklų ir kryptingą savivaldybės veikimą korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo srityse.

3. Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

4. Siekiant įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinę aplinką, nustatyti specifinius korupcijos rizikos veiksnius ir suformuoti specialiąsias Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatas, Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir Šiaulių universitetas 2015 m. lapkričio 26 d. sudarė Sociologinio tyrimo paslaugų teikimo sutartį (toliau – Sutartis). Pagal Sutarties 1.1 punktą Šiaulių universitetas įsipareigojo, laikydamasis Sutarties sąlygų ir jos 1 priede nustatytų reikalavimų, atlikti sociologinius tyrimus „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ (pirminį, t. y. iki 2016 m. kovo 31 d. ir pakartotinį, t. y. iki 2017 m. birželio 30 d.) ir pristatyti tyrimų rezultatus.

5. Pagal Sutarties 1.2 punktą, sociologinio tyrimo tikslas – nustatyti Radviliškio rajono gyventojų, Radviliškio rajono savivaldybės institucijų, įstaigų valstybės tarnautojų bei darbuotojų,

dirbančių pagal darbo sutartis, požiūrį į korupciją, antikorpucinį potencialą, korupcinę patirtį, korupcijos paplitimą ir labiausiai korupcijos paveiktas sritis Radviliškio rajono savivaldybės administracijos veikloje.

6. Šiaulių universitetas parengė ir pateikė 2016 m. kovo 31 d. tyrimo statistinę ataskaitą¹.

7. Šiaulių universitetas 2017 m. balandžio–birželio mėn. atliko pakartotinį sociologinį tyrimą „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ ir 2017 m. birželio 30 d. parengė ir pateikė tyrimo statistinę ataskaitą².

8. Vadovaujantis 2016–2017 metų sociologinių tyrimų „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ duomenimis, atlikta susistemintų duomenų apie Programos ir jos priemonių įgyvendinimo eigą bei pasiektus rezultatus analizė.

Sociologinių tyrimų „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ duomenys

Gyventojų apklausos duomenys

Gyventojų požiūris į korupciją

9. Pirminio tyrimo metu nustatyta, kad dauguma gyventojų mano, kad savivaldybės institucijos yra korumpuotos (labai korumpuotos – 24,9%, iš dalies korumpuotos – 59,7%), kad korupcijos problema yra rimta (ypač rimta – 18,8%, pakankamai rimta – 28,0%, iš dalies rimta 39,7%).

10. Pakartotinio tyrimo metu nustatyta, kad dauguma gyventojų mano, kad savivaldybės institucijos yra korumpuotos, tačiau, palyginti 2016 m. ir 2017 m., šis rodiklis pagerėjo, nes 20,0% gyventojų nurodė, kad savivaldybės institucijos yra labai korumpuotos, t. y. 4,9% mažiau, 49,7% – iš dalies korumpuotos, t. y. 10,0% mažiau nei 2016 m.

11. 2017 m. gyventojų požiūris į korupciją vietos savivaldoje pasikeitė teigiamai. Dauguma gyventojų korupciją vis dar vertina kaip rimtą problemą (ypač rimta – 12,8%, pakankamai rimta – 24,2%, iš dalies rimta 35,3%), vis dėlto 2017 m. padaugėjo gyventojų, teigiančių, kad korupcijos problemos nėra nuo 13,6% iki 27,7%, t. y. 14,1% daugiau nei 2016 m.

12. Teigiamas pokytis pastebimas dėl neteisėto atlygio davimo naudingumo įvertinimo.

13. 2016 m. nustatyta, kad 41,1% gyventojų mano, kad kyšis dažniausiai padeda spręsti problemas, o 2017 m. – 28,1%, t. y. 13,0% mažiau nei 2016 m.

14. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., padidėjo gyventojų skaičius, teigiančių, kad kyšio davimas nepadeda spręsti jiems aktualių klausimų nuo 16,3% iki 29,3%, t. y. 13,0% daugiau.

15. Vis dėlto, dauguma gyventojų (59,3%), vertindami korupcijos lygį savivaldybėje, nurodė, kad šis lygis 2017 m. išliko nepakitęs.

16. Labiausiai korumpuotais (20,0% ir daugiau) Savivaldybės administracijos padaliniais gyventojai 2016 m. nurodė: Viešųjų pirkimų skyrių (25,6%), Seniūnijas (21,6%), Vyriausiąjį gydytoją (21,2%), Statybos skyrių (20,3%).

17. 2017 m. gyventojai nurodė vieną struktūrinį padalinį, jų manymu labiausiai korumpuotą, t. y. 26,3% gyventojų nurodė Viešųjų pirkimų skyrių, mažiau korumpuotais nurodė Statybos skyrių (19,1%), Investicijų ir projektų valdymo skyrių (16,7%).

18. Labiausiai korumpuotomis (20,0% ir daugiau) savivaldybės institucijomis gyventojai 2016 m. nurodė: sveikatos paslaugas teikiančias įstaigas (61,7%), savivaldybės įmones (28,7%), Savivaldybės tarybą (24,1%), valstybinės teisėtvarkos institucijas (teismai, prokuratūra ir pan.) (23,7%).

¹ Sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ 2016 m. kovo 31 d. statistinė ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Sociologinis-tyrimas--radviliskio-rajono-savivaldybes-antikorpucine-aplinka>.

² Sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ 2017 m. birželio 30 d. statistinė ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Sociologinis-tyrimas--radviliskio-rajono-savivaldybes-antikorpucine-aplinka>.

19. Panašią poziciją gyventojai pateikė 2017 m. ir 49,6% jų nurodė, kad labiausiai korumpuotos yra sveikatos paslaugas teikiančios įstaigos, mažiau korumpuotomis nurodė Savivaldybės tarybą (19,7%), savivaldybės įmones (19,3%), valstybinės teisėtvarkos institucijas (16,1%).

Gyventojų antikorupcinis potencialas

20. Dauguma gyventojų žino, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (2016 m. – 66,1%, 2017 m. – 68,8%).

21. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., gyventojų antikorupcinis potencialas nors ir nežymiai, tačiau sustiprėjo.

22. 2016 m. 23,2% gyventojų nurodė, kad praneštų apie korupcijos atvejį, o 2017 m. – 30,8%, t. y. 7,6% daugiau nei 2016 m.

23. Deja, sumažėjus abejojančiųjų rodikliui, neigiamai pakito, t. y. 5,7% padaugėjo asmenų, kurie nepraneštų apie korupcijos atvejį, dalis: 2016 m. – 15,8% gyventojų nepraneštų apie korupcijos atvejį, dauguma nurodė, kad apsisprendimas pranešti apie korupcijos atvejį priklausytų nuo aplinkybių (61,0%), o 2017 m. – 21,5% gyventojų nepraneštų apie korupcijos atvejį, 47,8% – abejojančių (tai priklausytų nuo aplinkybių).

24. 2016 m. apklausos metu dauguma gyventojų (20,0% ir daugiau) nurodė, kad nepraneštų apie korupciją dėl šių priežasčių: nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus (43,7%), tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai (34,8%), visi žino apie šiuos atvejus, bet niekas nepraneša (30,1%), nenori būti įtrauktas į korupcijos atvejo tyrimą, nes tam reikia laiko (20,1%).

25. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., iš dalies pasikeitė nepranešimo apie korupciją priežastys.

26. 2017 m. apklausos metu dauguma gyventojų (20,0% ir daugiau) nurodė, kad nepraneštų apie korupciją dėl šių priežasčių: tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai (31,5%), visi žino apie šiuos atvejus, bet niekas nepraneša (23,9%).

27. Galima teigti, kad gyventojų aplinkoje vyrauja nepasitikėjimo, apatijos ir pesimizmo įsitikinimai.

28. Akivaizdu, kad gyventojų antikorupcinis potencialas yra tiesiogiai susijęs su instituciniu antikorupcinės aplinkos ir bendradarbiavimo ryšių kūrimu bei stiprinimu.

29. 2016 m. dauguma gyventojų (20,0% ir daugiau) praneštų apie korupciją dėl šių priežasčių: korupcinės veiklos yra neteisėtos (39,7%), būtina nubausti ir atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio veikų (26,5%), nepateisina klestinčios korupcijos (24,7%).

30. Iš esmės panaši pozicija išliko 2017 m. Dauguma gyventojų nurodė, kad praneštų apie korupciją dėl to, kad: korupcinės veiklos yra neteisėtos (34,4%), nepateisina klestinčios korupcijos (22,7%), būtina nubausti ir atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio veikų (21,0%).

Gyventojų korupcinė patirtis

31. 2016 m. 55,0% apklausoje dalyvavusiųjų nurodė, kad per pastaruosius metus teko tvarkyti reikalus savivaldybės administracijoje ir 33,0% šių asmenų nurodė, kad teko atsilyginti už paslaugas.

32. 68,6% asmenų, davusių neteisėtą atlygį, mano, kad atlygis tikrai padėjo išspręsti problemas.

33. Teigiami pokyčiai užfiksuoti vertinant šį kriterijų pagal 2017 m. apklausos duomenis.

34. 2017 m. 64,6% apklausoje dalyvavusiųjų nurodė, kad per pastaruosius metus teko tvarkyti reikalus savivaldybės administracijoje ir 24,3% šių asmenų nurodė, kad teko atsilyginti už paslaugas, t. y. 8,7% mažiau nei 2016 m.

35. 55,7% asmenų, davusių neteisėtą atlygį, mano, kad atlygis tikrai padėjo išspręsti problemas, t. y. 12,9% mažiau nei 2016 m.

Korupcijos paplitimas

36. 2016 m. daugumos gyventojų (30,0% ir daugiau) nuomone, nurodytos šios dažniausios korupcijos paplitimo formos:

36.1. nepotizmas (giminių ir bičiulių protegavimas) (53,7%);

36.2. politinių partijų narių protegavimas (50,9%);

36.3. piktnaudžiavimas tarnyba (41,4%);

36.4. kyšininkavimas (kyšio priėmimas) (41,4%);

36.5. įgaliojimų viršijimas (34,9%);

36.6. papirkimas (kyšio davimas) (34,9%);

36.7. sprendimų priėmimo vilkinimas (33,8%);

36.8. poveikis, siekiant išvengti įstatymų nustatytos atsakomybės (33,6%);

36.9. naudingų atskiroms grupėms teisės aktų priėmimas (31,2%).

37. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., iš dalies pasikeitė gyventojų vertinimas dėl labiausiai paplitusių korupcijos formų.

38. Pagal 2017 m. tyrimo duomenis, dauguma gyventojų nurodė šias dažniausias korupcijos formas:

38.1. politinių partijų narių protegavimas (40,9%);

38.2. nepotizmas (giminių ir bičiulių protegavimas) (40,0%);

38.3. piktnaudžiavimas tarnyba (33,9%).

39. Įvertinus šių duomenų pokytį, matyti, kad dažniausia korupcijos forma gyventojai identifikuoja politizavimo aspektu, t. y. nepotizmą, politinių partijų narių protegavimą ir piktnaudžiavimą tarnyba.

40. Tyrime dalyvavę gyventojai nurodė galimas savivaldos lygmeniu įgyvendinti korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonės atsakomybės taikymo, darbuotojų kompetencijos ir etikos tobulinimo ir vertinimo, gero viešojo administravimo užtikrinimo, antikorupcinės aplinkos, etiškos lyderystės kūrimo srityse.

Darbuotojų apklausos duomenys

Darbuotojų požiūris į korupciją

41. Pirminio tyrimo metu nustatyta, kad dauguma darbuotojų mano, kad savivaldybės institucijos yra nekorumpuotos (69,2%) bei, kad korupcijos problemos nėra (62,8%).

42. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., matyti, kad pasikeitė darbuotojų požiūris į korupciją.

43. Nors dauguma (54,6%) 2017 m. apklausoje dalyvavusių darbuotojų vis dar mano, kad savivaldybės institucijos yra nekorumpuotos, padaugėjo darbuotojų, įžvelgiančių korupcijos

apraškas: 6,5% darbuotojų nurodė, kad institucijos yra labai korumpuotos (2016 m. – 1,7%), 38,9% darbuotojų nurodė, kad institucijos yra iš dalies korumpuotos (2016 m. – 29,2%).

44. Teigiami pokyčiai pastebimi darbuotojams vertinant korupcijos problemos rimtumą.

45. 2017 m. vis dar dauguma (52,3%) darbuotojų mano, kad korupcijos problemos nėra, tačiau padaugėjo korupciją vertinančiųjų kaip rimtą problemą, pvz.: 2016 m. korupciją kaip ypač rimtą problemą nurodė 2,5% darbuotojų, o 2017 m. – 8,3% darbuotojų, 2016 m. korupciją kaip pakankamai rimtą problemą nurodė 8,3%, o 2017 m. – 16,5% darbuotojų.

46. Neigiamas pokytis pastebimas darbuotojams vertinant kyšio naudą. 2016 m. dauguma (69,2%) darbuotojų mano, kad kyšis nepadeda spręsti problemų, o 2017 m. 52,3% darbuotojų mano, kad kyšis nepadeda spręsti problemų, t. y. 17% padaugėjo asmenų, manančių, kad kyšis padeda spręsti problemas.

47. 2016 m. labiausiai korumpuotais (10,0% ir daugiau) Savivaldybės administracijos padaliniais darbuotojai nurodė: Viešųjų pirkimų skyrių (12,2%), Architektūros ir urbanistikos skyrių (11,4%), Investicijų ir projektų valdymo skyrių (10,6%), Vyriausiąjį gydytoją (10,6%).

48. Darbuotojai, 2017 m. vertindami Savivaldybės administracijos padalinių korumpuotumą išskyrė papildomus struktūrinius padalinius: Statybos skyrių, Žemės ūkio skyrių ir seniūnijas, vyriausiojo gydytojo, kaip labiausiai korumpuotos, kategorijos nebeišskyrė.

49. Be to, matyti, kad 2017 m. šiuos struktūrinius padalinius išskyrė didesnė dalis darbuotojų nei 2016 m.: Viešųjų pirkimų skyrių (20,9%), Investicijų ir projektų valdymo skyrių (17,3%), Statybos skyrių (17,3%), seniūnijas (16,4%), Architektūros ir urbanistikos skyrių (11,8%), Žemės ūkio skyrių (10,0%).

50. 2016 m. labiausiai korumpuotomis (10,0% ir daugiau) savivaldybės institucijomis darbuotojai nurodė: sveikatos paslaugas teikiančias įstaigas (55,3%), savivaldybės įmones (10,6%), valstybinės teisėtvarkos institucijas (teismai, prokuratūra ir pan.) (10,6%).

51. Iš esmės panašią poziciją darbuotojai pateikė 2017 m., nurodydami, kad labiausiai korumpuotos yra šios institucijos: sveikatos paslaugas teikiančios įstaigos (41,8%), Savivaldybės taryba (23,6%), savivaldybės įmonės (20,9%), valstybinės teisėtvarkos institucijos (18,2%), policija (10,0%).

52. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., matyti, kad pasikeitė darbuotojų požiūris vertinat vietos savivaldos atstovaujamąją instituciją. Darbuotojai kritiškai nusiteikę Savivaldybės tarybos atžvilgiu ir 23,6% darbuotojų Savivaldybės tarybą priskyre prie institucijų, kuri, jų nuomone, yra korumpuota (2016 m. – 5,7%).

Darbuotojų antikorpucinis potencialas

53. Dauguma darbuotojų žino, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (2016 m. – 82,0%, 2017 m. – 81,8%).

54. 2016 m. 31,4% apklausoje dalyvavusių darbuotojų praneštų apie korupcijos atvejį, 14,0% – nepraneštų, dauguma nurodė, kad apsisprendimas pranešti apie korupcijos atvejį priklausytų nuo aplinkybių (54,5%).

55. Neigiami pokyčiai užfiksuoti darbuotojų pasirengimo, aktyvumo pranešti apie korupcijos atvejį vertinime.

56. Palyginti 2016 m. ir 2017 m. pranešimo apie korupcijos atvejį rodiklio pokytį matyti, kad 2017 m. 25,0% apklausoje dalyvavusių darbuotojų praneštų apie korupcijos atvejį, t. y. 6,4% mažiau nei 2016 m.

57. Vis dėlto, 2017 m. teigiančių, kad nepraneštų apie korupcijos atvejį sumažėjo, 4,7% (2017 m. – 9,3%), vis dar dauguma darbuotojų nurodė, kad apsisprendimas pranešti apie korupcijos atvejį priklausytų nuo aplinkybių (65,7%).

58. 2016 m. daugiausiai (20,0% ir daugiau) darbuotojų nepraneštų apie korupciją dėl šių priežasčių: nėra įsitikinęs, kad tai korupcijos atvejis (30,1%), tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai (21,1%).

59. Kaip vieną nepranešimo apie korupciją priežasčių darbuotojai nurodė, kad nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus (14,6%).

60. Iš esmės panaši pozicija pateikiama 2017 m. apklausoje, tačiau dauguma 2017 m. apklausoje dalyvavusių darbuotojų nurodė, kad nepraneštų apie korupcijos atvejį, nes tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai (30,9%).

61. Teigiami pokyčiai pastebimi vertinant darbuotojų gebėjimą identifikuoti korupcijos atvejį.

62. 2017 m. 25,5% darbuotojų, t. y. 4,6% mažiau nei 2016 m., nurodė, kad nepraneštų apie korupcijos atvejį, nes nėra įsitikinę, ar tai korupcijos atvejis.

63. Dauguma darbuotojų (20% ir daugiau) tiek pirminio, tiek pakartotinio tyrimo metu nurodė analogiškas ir panašias procentine išraiška pasiskirsčiusias pranešimo apie korupciją priežastis: korupcinės veiklos yra neteisėtos (2016 m. – 30,9%, 2017 m. – 38,2%), nepateisina klestinčios korupcijos (2016 m. – 26,0%, 2017 m. – 29,1%), pranešti apie padarytą ar daromą nusikalstamą veiką yra pilietinė pareiga (2016 m. – 22,8%, 2017 m. – 21,8%), nuo atsakingo požiūrio priklauso ateinančių kartų gerovė (2016 m. – 22,0%, 2017 m. – 22,7%).

64. Šie duomenys patvirtina stiprų ir teigiamai vertintiną vietos savivaldoje dirbančiųjų atsakomybės jausmą dėl ateities gerovės, kritinį mąstymą ir pilietiškumo jausmą.

Darbuotojų korupcinė patirtis

65. Palyginti 2016 m. ir 2017 m., matyti neigiamas pokytis kyšio ėmimo atveju, t. y. 2017 m. darbuotojų, nurodžiusių, kad kyšio priėmimas priklausytų nuo aplinkybių, padidėjo 5,0%.

66. Dauguma apklausoje dalyvavusiųjų nurodė, kad neimtų siūlomo neteisėto atlygio, (2016 m. – 95,1%, 2017 m. – 90,0%), tačiau kartu nurodė, kad kyšio ėmimą galėtų pateisinti mažas darbo užmokestis (2016 m. – 25,2%, 2017 m. – 33,6%) ir primygtinis kyšio siūlymas (2016 m. – 17,1%, 2017 m. – 15,5%).

67. Iš duomenų matyti, kad 2017 m. daugiau darbuotojų nurodė mažą darbo užmokestį kaip kyšio ėmimą pateisinančią priežastį nei 2016 m.

68. 2016 m. 42,9% darbuotojų nurodė, kad neteisėtas atlygis prieštarauja jų įsitikinimams, 21,0% kyšio neimtų, nes yra svarbi asmeninė reputacija, 21,0% – tai nusikaltimas, už kurį yra baudžiama.

69. 2017 m. įsitikinimai (37,0%) bei reputacijos svarba (31,5%) išlieka pagrindinėmis priežastimis, kodėl darbuotojai neimtų kyšio, tačiau dalis darbuotojų (17,6%) taip pat nurodė, kad kyšio nepriėmė, nes niekas jo nesiūlė.

70. Šis rodiklis gali būti vertinamas dviprasmiškai. Viena vertus, darbuotojai tvirtina, kad visuomenė yra pilietiška ir nesukuria neteisėto atlygio ėmimo sąlygų, kita vertus, jis vertinamas kaip nepakankamas antikorupcinis potencialas atsisakyti kyšio.

Korupcijos paplitimas

71. Palyginti 2016 m. ir 2017 m. matyti, kad 2017 m. daugiau darbuotojų identifikavo korupcines formas bei identifikavo daugiau specifinių korupcinių formų, jų manymu, paplitusių savivaldoje.

72. 2016 m. daugumos darbuotojų (10,0% ir daugiau) nuomone, dažniausios korupcijos paplitimo formos yra šios:

- 72.1. nepotizmas (giminių ir bičiulių protegavimas) (22,5%);
- 72.2. politinių partijų narių protegavimas (19,8%);
- 72.3. piktnaudžiavimas tarnyba (10,0%).

73. 2017 m., daugumos darbuotojų (10,0% ir daugiau) nuomone, dažniausios korupcijos paplitimo formos yra šios:

- 73.1. nepotizmas (giminių ir bičiulių protegavimas) (35,2%);
- 73.2. politinių partijų narių protegavimas (33,0%);

- 73.3. piktnaudžiavimas tarnyba (20,9%);
- 73.4. naudingų atskiroms grupėms teisės aktų priėmimas (13,6%);
- 73.5. įgaliojimų viršijimas (13,1%);
- 73.6. poveikis, siekiant išvengti įstatymų nustatytos atsakomybės (12,6%).

74. Tyrime dalyvavę darbuotojai nurodė galimas savivaldos lygmeniu įgyvendinti korupcijos prevencijos ir kontrolės priemones atsakomybės taikymo, darbuotojų kompetencijos ir etikos tobulinimo bei vertinimo, gero vidaus administravimo užtikrinimo, antikorupcinės aplinkos, etiškos lyderystės kūrimo srityse.

Išvados

75. Pirminio sociologinio tyrimo metu nustatyta, kad gyventojai yra kritiškai nusiteikę dėl korupcijos apraiškų vietos savivaldoje ir korupcinio pobūdžio veikas vertina kategoriškai baudžiamuoju aspektu.

76. Nors dauguma žino, kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį, tačiau akivaizdu, kad gyventojų antikorupcinis potencialas yra nepakankamas, vyrauja nepasirengimas bendradarbiauti su institucijomis bei nepasitikėjimo ir beprasmiškumo įsitikinimai.

77. Vis dėlto, apie trečdalis gyventojų, gavusių viešojo sektoriaus paslaugas, teigė davę neteisėtą atlygį, ir dauguma jų manė, kad tai buvo naudingas veiksmas.

78. Šie duomenys taip pat rodo negatyvų gyventojų pilietiškumą.

79. Tyrimo metu nustatyta, kad darbuotojai neįžvelgia korupcijos problemos vietos savivaldoje. Deja, dauguma darbuotojų nesugeba nustatyti korupcinio pobūdžio veikų, atitinkamai ir nepraneštų apie korupcijos atvejus.

80. Matyti, kad darbuotojai išgyvena nepasitikėjimo ir beprasmiškumo jausmą, tačiau kartu pateisina neteisėto atlygio ėmimą dėl mažo darbo užmokesčio.

81. Dauguma darbuotojų bendradarbiavimą vykdant korupcijos prevenciją ir jos kontrolę suvokia etikos, vertybių, moralės bei nubaudimo baimės aspektais.

82. Palyginti tikslinių grupių atsakymus, pastebima vyraujanti bendra nuomonė dėl korupcijos paplitimo Savivaldybės administracijos veikloje (Viešųjų pirkimų skyriuje), savivaldybės institucijų veikloje (sveikatos priežiūros, savivaldybės įmonių, Savivaldybės tarybos ir teisėtvarkos veiklos srityse).

83. Paminėtina, kad respondentai taip pat pateikė vieningą poziciją dėl dažniausių korupcijos pasireiškimo formų: nepotizmo, politinių partijų narių protegavimo ir piktnaudžiavimo tarnyba.

Radviliškio rajono savivaldybės 2015–2017 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo rezultatai

84. Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-742 „Dėl pritarimo Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcijos komisijos išvadai dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano įgyvendinimo“ pritarė Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcijos komisijos išvadai, kad Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano įgyvendinimo rezultatai rodo nuoseklų ir kryptingą savivaldybės veikimą korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo srityse.

85. Vadovaujantis Kovos su korupcija programos, patvirtintos Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimu Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ ir atnaujintos Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-348 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–

2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“, 44 punktu, Programos uždavinių įgyvendinimo vertinamas atliktas pagal nustatytus laukiamo rezultato kriterijus, o vadovaujantis 43 punkte nustatytų Programos tikslų pasiekimo vertinimo tvarka, tikslų pasiekimo vertinimas atliktas pagal Programos priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus.

86. Vadovaujantis Kovos su korupcija programos 49–50, 52–54 punktais, apibendrinta informacija, susijusi su Programos ir Priemonių plano įgyvendinimu ir vertinimu bei susisteminti duomenys (metinis tarpinis vertinimas), skelbiami savivaldybės interneto svetainėje³.

87. Suinteresuoti subjektai 2015–2017 metų laikotarpiu pasiūlymų dėl Programos nuostatų keitimo, papildymo ar atnaujinimo nepateikė.

88. Vadovaujantis Kovos su korupcija programos 56 punktu, Programos įgyvendinimui (1, 4, 6, 8, 11 priemonės) 2015–2017 metų laikotarpiu iš viso skirtas 3 840 Eur finansavimas:

88.1. Sociologinio tyrimo atlikimui „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ – 700 Eur (1 ir 11 priemonės);

88.2. Savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui, testiniams mokymams „Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“, „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“, „Nulinė dovanų politika“, „Savivaldybės teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas“ – 3 040 Eur (4 ir 6 priemonės);

88.3. Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korupciją“ konkurso laimėtojų piniginiams prizams – 100 Eur (8 priemonė).

Dėl Kovos su korupcija programos uždavinių įgyvendinimo ir Programos tikslų pasiekimo

89. 1 tikslas – atlikti antikorupcinės situacijos vertinimą Radviliškio rajono savivaldybėje.

90. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

90.1. nustatyti tikslinių grupių (Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų ir Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinį potencialą;

90.2. nustatyti respondentų korupcinę patirtį kreipiantis į Radviliškio rajono savivaldybės institucijas;

90.3. nustatyti korupcijos paplitimą Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, labiausiai korupcijos paveiktas Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos sritis.

91. **1 priemonė** – inicijuoti ir atlikti sociologinį tyrimą.

92. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – nustatytas požiūris į korupciją, įvertintas antikorupcinis potencialas, nustatyta korupcinė patirtis, korupcijos paplitimas, labiausiai korupcijos paveiktos sritys.

93. **Pasiektas rezultatas:** siekiant įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinę aplinką, nustatyti specifinius korupcijos rizikos veiksnius ir suformuoti specialiąsias Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatas, Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir Šiaulių universitetas 2015 m. lapkričio 26 d. sudarė Sociologinio tyrimo paslaugų teikimo sutartį (*toliau – Sutartis*). Pagal Sutarties 1.1 punktą Šiaulių universitetas įsipareigojo, laikydamasis Sutarties sąlygų ir jos 1 priede nustatytų reikalavimų, atlikti sociologinius tyrimus „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ (*pirminį, t. y. iki 2016 m. kovo 31 d. ir pakartotinį, t. y. iki 2017 m. birželio 30 d.*) ir pristatyti tyrimų rezultatus.

93.1. Pagal Sutarties 1.2 punktą, sociologinio tyrimo tikslas – nustatyti Radviliškio rajono gyventojų, Radviliškio rajono savivaldybės institucijų, įstaigų valstybės

³ Informacija skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Radviliskio-rajono-savivaldybes-korupcijos-prevencijos-programu-priemoniu-planu-igyvendinimo-ataskaitos>.

tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, požiūrį į korupciją, antikorupcinį potencialą, korupcinę patirtį, korupcijos paplitimą ir labiausiai korupcijos paveiktas sritis Radviliškio rajono savivaldybės administracijos veikloje.

93.2. Šiaulių universitetas parengė ir pateikė 2016 m. kovo 31 d. tyrimo statistinę ataskaitą, kuri skelbiama savivaldybės interneto svetainėje.

94. **2 priemonė** – atnaujinti Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programą ir jos priemonių planą.

95. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – parengtas ir Savivaldybės tarybai pateiktas svarstyti Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir jos priemonių plano pakeitimo projektas.

96. **Pasiektas rezultatas:** sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ 2016 m. kovo 31 d. statistinės ataskaitos „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ pagrindu parengtas Savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

96.1. Projekte buvo atnaujintas Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos II skyrius „Aplinkos analizė“ ir pateikti sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ duomenys bei informacija apie Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veikloje ir atskirose kito viešojo sektoriaus srityse nustatytas esmines ir aktualiausias problemas, susijusias su korupcija ir korupcijos rizikos veiksniais. Įvertinus Šiaulių universiteto sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, buvo atnaujintas Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos priemonių planas šių tikslų įgyvendinimui: „siekti didesnio sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei, užtikrinti efektyvų kontrolės mechanizmą Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos srityse“, „didinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų atsparumą korupcijai“, „didinti Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų nepakantumą korupcijai“.

96.2. Savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“, Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos projektas, Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos priemonių plano projektas buvo paskelbti savivaldybės interneto tinklalapyje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Taip sudaryta galimybė visiems suinteresuotiems subjektams teikti pastabas ir pasiūlymus dėl projekto.

96.3. Pastabų ir pasiūlymų nepateikta.

96.4. Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2016 m. rugpjūčio 25 d. pritarė pateiktam sprendimo projektui ir priėmė sprendimą Nr. T-348 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

97. **1 tikslo rezultato kriterijai:**

97.1. atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė;

97.2. detalizuotos Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatos.

98. **Pasiektas rezultatas:** naudojant anketinės apklausos ir duomenų sisteminimo bei analizės metodus, atlikta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė ir šios analizės pagrindu detalizuotos Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatos.

98.1. Vadovaujantis savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus ir naujovių ir atvirumo permainingoms principais, formuojant savivaldybės

antikorupcinės politikos nuostatas, tikslinga atsižvelgti į asmenų, dalyvavusių sociologinio tyrimo apklausoje, pateiktus siūlymus dėl korupcijos mažinimo ir jos kontrolės savivaldybėje, t. y. įgyvendinti administracines priemones, pvz.: mažinti administracinę naštą, tobulinti asmenų aptarnavimą vieno langelio principu, stiprinti individualią darbuotojo atsakomybę, pvz.: diegti ir stiprinti žmogiškąsias ir dalykines vertybines nuostatas darbuotojų veikloje, tobulinti jų kvalifikaciją, didinti skaidrumą bei viešumą, formuoti nepakantumo korupcijai aplinką.

99. 2 tikslas – siekti didesnio sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei, užtikrinti efektyvų kontrolės mechanizmą Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos srityse.

100. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

100.1. stiprinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, antikorupcines nuostatas;

100.2. užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą;

100.3. gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo teikimo kokybę.

101.3 priemonė – korupcijos prevencijos, tarnautojų etikos klausimų bei galimų korupcijos rizikų savivaldybės administracijoje aptarimas, neformalių diskusijų šia tema inicijavimas.

102. Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – suformuotos stiprios antikorupcinės nuostatos, pagerinta tarnautojų, darbuotojų bendravimo kultūra aptarnaujant asmenis institucijose.

103. Pasiektas rezultatas: siekiant stiprinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis antikorupcines nuostatas, darbo pasitarimuose savivaldybės administracijoje dirbantys asmenys periodiškai buvo informuojami apie pareigą atlikti Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektų antikorupcinį vertinimą, buvo teikiamos konsultacijos dėl teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo atlikimo tvarkos, aptariama asmenų priėmimo ir aptarnavimo Savivaldybės administracijoje tvarka, svarstyti siūlymai dėl asmenų aptarnavimo kokybės gerinimo.

104. 4 priemonė – organizuoti Savivaldybės institucijų darbuotojų kursus dėl teisės aktų projektų vertinimo antikorupciniu požiūriu.

105. Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – Savivaldybės institucijų darbuotojai supažindinti su norminių teisės aktų projektų antikorupciniu vertinimu, kursuose dalyvavusių asmenų skaičius, kursų trukmė.

106. Pasiektas rezultatas: siekiant užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą, Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir UAB „Corporate Securitus“ 2017 m. vasario 20 d. sudarė Mokymų paslaugų teikimo sutartį Nr. 2017-68, pagal kurią 2017 m. vasario 20 d. – 2017 m. gegužės 4 d. laikotarpiu (iš viso: 6 seminarai, 48 ak. val.) paslaugų teikėjas suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei 30 (trisdešimt) Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei.

106.1. Pagal Mokymų paslaugų teikimo sutarties 1 priedo 8 punktą ir pagal paslaugų teikėjo pateiktą mokymuose dalyvavusių asmenų sąrašą, paslaugų teikėjas parengė mokymų programą „Savivaldybės teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas“, 2017 m. balandžio 11, 19, 25 dienomis (iš viso: 3 seminarai, 24 ak. val.) suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinėms Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupėms (grupę sudarė iki 10 dalyvių, iš viso 3 grupės (iki 30 dalyvių).

106.2. Nurodytuose mokymuose iš viso dalyvavo 28 dalyviai.

106.3. Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą mokymų dalyvių turimos žinios savivaldybės teisės aktų antikorupcinio vertinimo srityje lektoriaus buvo įvertintos 10–15 proc., t. y. minimaliausios žinios, kurios suteikia galimybę formaliai užpildyti teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažymą.

106.4. Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą mokymų metu dalyviams buvo pateiktos būtinos teorinės žinios ir jų pagrindu organizuoti praktiniai užsiėmimai leido dalyviams žymiai pakelti jų turimas žinias, didžioji dalis dalyvių sėkmingai įsisavino pateiktą informaciją ir, lektorių vertinimu, jų žinios po mokymų siekė ne mažiau 60 proc. nuo maksimaliai būtino žinių kiekio, informacija buvo įsisavinta labai gerai, mokymuose dalyvavę savivaldybės darbuotojai gebės ją pritaikyti kasdiniame darbe.

107.5 **priemonė** – periodiniai patikrinimai.

108. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – užtikrintas asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas, sprendimų priėmimas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

109. **Pasiektas rezultatas:** siekiant gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo teikimo kokybę, Programos įgyvendinimo laikotarpiu atlikti 5 periodiniai tikrinimai ir nustatyta, kad:

109.1. nuo 2015-08-01 iki 2015-12-31 gauti 104 (*šimtas keturi*) gyventojų prašymai, iš jų:

109.1.1. 100 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (96,2 proc.);

109.1.2. 2 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs (1,9 proc.);

109.1.3. 2 raštai informacinio pobūdžio.

109.2. nuo 2016-01-01 iki 2016-06-30 gauti ir užregistruoti 203 (*du šimtai trys*) gyventojų prašymai, iš jų:

109.2.1. 203 – atsakyta teisės aktų nustatytais terminais (100 proc.).

109.3. nuo 2016-08-01 iki 2016-12-31 gauti ir užregistruoti 185 (*vienas šimtas aštuoniasdešimt penki*) gyventojų prašymai, iš jų:

109.3.1. 175 – atsakymai pateikti įstatymų nustatytais terminais (94,59 proc.);

109.3.2. 2 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs;

109.3.3. 8 raštai informacinio pobūdžio.

109.4. nuo 2017-01-01 iki 2017-03-31 gauti ir užregistruoti 195 (*vienas šimtas devyniasdešimt penki*) gyventojų prašymai, iš jų:

109.4.1. 193 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (98,9 proc.).

109.5. nuo 2017-04-01 iki 2017-06-30 gauti ir užregistruoti 228 (*du šimtai dvidešimt aštuoni*) prašymai, iš jų:

109.5.1. 225 – atsakyta teisės aktų nustatytais terminais (98,68 proc.).

109.6. nuo 2017-07-01 iki 2017-11-23 gauti ir užregistruoti 194 (*vienas šimtas devyniasdešimt keturi*) prašymai, iš jų:

109.6.1. 182 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (100 proc.);

109.6.2. 12 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs.

110.2 **tikslo rezultato kriterijai:**

110.1. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjimas 10 proc.;

110.2. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas ir manančių, kad toks atlygis padėjo išspręsti jų problemą, sumažėjimas 10 proc.

111. **Pasiektas rezultatas:** atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2015 metais 85 (iš 258) asmenys, kurie kreipėsi į Radviliškio rajono savivaldybės administraciją, atsilygino už paslaugų suteikimą, t. y. 33 proc. nuo apsilankiusiųjų skaičiaus, o 2016 metais 59 (iš 216) asmenys, kurie kreipėsi į Radviliškio rajono savivaldybės administraciją, atsilygino už paslaugų suteikimą, t. y. 24,3 proc. nuo apsilankiusiųjų skaičiaus.

111.1. Kita vertus, sociologinių tyrimų statistinėse ataskaitose vertinant neteisėto atlyginimo pasiskirstymą Savivaldybės administracijos struktūriniuose padaliniuose yra nurodyta, kad 2015 metais „iš viso kyšius savivaldybėje yra davę 67 apklausoje dalyvavę

gyventojai, arba 26 procentai apsilankiusiųjų savivaldybėje arba 14 proc. apklaustųjų. Iš viso 490 asmenų imtyje fiksuota 116 kyšio davimo atvejų. Buvo gyventojų, kurie nurodė, kad kyšius davė ne vieną kartą“, o 2016 metais „iš viso kyšius savivaldybėje yra davę 49 apklausoje dalyvavę gyventojai, arba 23 procentai apsilankiusiųjų savivaldybėje arba 14 proc. apklaustųjų. Iš viso 340 asmenų imtyje fiksuota 70 kyšio davimo atvejų. Buvo gyventojų, kurie nurodė, kad kyšius davė ne vieną kartą.“

111.2. Tikėtina, kad šie neatitikimai yra sąlygoti savivaldybės administracijos kaip institucijos dviprasmiško suvokimo ar korektiškumo teikiant atsakymus.

111.3. Vis dėlto, palyginti 2015 ir 2016 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad asmenų, davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjo 8,7 proc., o vertinant neteisėto atlygio davimo duomenis pagal pasiskirstymą matyti, kad asmenų, davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjo 3 proc.

111.4. 2015 metais 98,3 proc. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, manė, kad toks atlygis padėjo išspręsti jų problemą (68,6 proc. nurodė, kad tikrai padėjo, o 29,7 proc. – atrodo, kad padėjo), 2016 metais – 93,9 proc. (55,7 proc. nurodė, kad tikrai padėjo, o 38,2 proc. – atrodo, kad padėjo).

111.5. Iš aukščiau nurodytų duomenų pokyčio matyti, kad asmenų, manančių, kad neteisėtas atlygis padėjo išspręsti jų problemą, sumažėjo 4,4 proc., be to, abejojančių, ar toks atlygis yra veiksmingas, skaičius padidėjo 8,5 proc.

112. Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, tikslinga tobulinti šiam tikslui pasiekti nustatytų priemonių įgyvendinimą, pvz., kontroliuojant paslaugų teikimą Radviliškio rajono gyventojams, sukurti duomenų apdorojimo sistemą apie viešojo administravimo institucijos veiklą kontroliuojančių, vertinančių subjektų nustatytus trūkumus, bei veiksmus, kuriuos atliko institucija nustatytiems veiklos trūkumams, pažeidimams pašalinti. Tikslinga vykdyti pakartotinių trūkumų, pažeidimų prevenciją.

113. Kadangi antikorpupcinė politika turi būti vykdoma nuosekliai ir nepertraukiamai, siūlytina užtikrinti tęstinį antikorpupcinių nuostatų formavimą institucijoje dirbančių asmenų kvalifikacijos tobulinimo, švietimo ir kt. formomis.

114. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracijoje vyko mokymai teisės aktų projektų antikorpupcinio vertinimo tema, tačiau pagal Radviliškio rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktus duomenis, Kovos su korupcija programos įgyvendinimo laikotarpiu atlikti tik trys norminių teisės aktų projektų antikorpupciniai vertinimai. Mažas antikorpupcinio vertinimo pažymų skaičius rodo, kad išankstinis teisės aktų projektų vertinimas nėra paplitęs Savivaldybės administracijoje. Siekiant užtikrinti skaidrų teisėkūros procesą savivaldos veikloje, tikslinga nustatyti teisės aktų projektų antikorpupcinio vertinimo neatlikimo priežastis, atitinkamai tobulinti darbuotojų žinias ir gebėjimus, reikalingus antikorpupcinio vertinimo atlikimui.

115.3 tikslas – didinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų atsparumą korupcijai.

116. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

116.1. skatinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų valstybinį lojalumą;

116.2. sukurti asmenų, dirbančių Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, motyvavimo sistemą.

117.6 priemonė – organizuoti Savivaldybės institucijų darbuotojų kursų, susijusių su etikos drausmės laikymusi viešajame sektoriuje, antikorpupcine veikla ir pan.

118. Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – Savivaldybės institucijų darbuotojai supažindinti su tarnybinės etikos reikalavimais, antikorpupcine veikla, kursuose dalyvavusių asmenų skaičius, kursų trukmė.

119. Pasiektas rezultatas: Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir UAB „Corporate Securitus“ 2017 m. vasario 20 d. sudarė Mokymų paslaugų teikimo sutartį Nr. 2017-68, pagal kurią 2017 m. vasario 20 d. – 2017 m. gegužės 4 d. laikotarpiu (iš viso: 6 seminarai, 48 ak. val.) paslaugų teikėjas suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei 30

(trisdešimt) Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei.

119.1. Pagal Mokymų paslaugų teikimo sutarties 1 priedo 8 punktą ir pagal paslaugų teikėjo pateiktą mokymuose dalyvavusių asmenų sąrašą, paslaugų teikėjas parengė mokymų programas „Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“ (1 seminaras, 8 ak. val.), „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“ (1 seminaras, 8 ak. val.), „Nulinė dovanų politika“ (1 seminaras, 8 ak. val.) 2017 m. kovo 21, 24, 30 dienomis (iš viso: 3 seminarai, 24 ak. val.) suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei (grupę sudarė iki 30 dalyvių).

119.2. „Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“ ir „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“ mokymuose iš viso dalyvavo 30 dalyvių, „Nulinė dovanų politika“ mokymuose dalyvavo 29 dalyviai.

119.3. Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą, daugiausiai dalyviai turėjo žinių apie valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principus, veiklos etiką bei viešųjų ir privačiųjų interesų derinimą valstybinėje tarnyboje. Bendros grupės žinios siekė apie 23–35 proc. nuo paslaugų teikėjo nuomone, būtino žinių kiekio, didžiausias žinių trūkumas buvo praktinis turimos informacijos pritaikymas bei žinios apie naujausias tendencijas Lietuvoje ir pasaulyje.

119.4. Dalyvių žinios apie nulinę dovanų politiką lektoriaus įvertintos 20–30 proc. Žinių spragos buvo ir teisės aktų reikalavimų žinojime ir dar labiau pasireiškė praktiniame jų pritaikyme.

119.5. Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą, mokymuose dalyviams buvo pateiktos būtinos teorinės žinios ir jų pagrindu organizuoti praktiniai užsiėmimai leido dalyviams žymiai pakelti jų turimas žinias, didžioji dalis dalyvių sėkmingai įsisavino pateiktą informaciją ir lektorių vertinimu, jų žinios po mokymų siekė ne mažiau 60 proc. nuo maksimaliai būtino žinių kiekio, informacija buvo įsisavinta labai gerai, mokymuose dalyvavę savivaldybės darbuotojai gebės ją pritaikyti kasdieniame darbe.

120.7 **priemonė** – tobulinti mokymo, vertinimo ir skatinimo sistemą.

121. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – didesnis asmenų, dirbančių Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, profesinis pasirengimas, keliami kvalifikacija, skatinama kitomis priemonėmis.

122. **Pasiektas rezultatas:** pagal Šiaulių universiteto 2016 metų sausio–kovo mėnesiais atliktą sociologinį tyrimą „Radviliškio rajono savivaldybės antikorporcinė aplinka“ į klausimą „Kokios galėtų būti kyšio ėmimą pateisinančios priežastys?“ daugiausiai (25,2 proc.) tyrime dalyvavusių Radviliškio rajono institucijų, įstaigų darbuotojų nurodė mažą darbo užmokestį, o pakartotinio tyrimo, atlikto 2017 metų balandžio–birželio mėnesiais, į klausimą „Kokios galėtų būti kyšio ėmimą pateisinančios priežastys?“ daugiausiai (33,6 proc.) tyrime dalyvavusiųjų nurodė mažą darbo užmokestį.

122.1. Pakartotiniame tyrime dalyvavę Radviliškio rajono gyventojai vieną iš administracinių priemonių, galimai mažinančių korupciją rajone, nurodė darbuotojų motyvaciją, darbo užmokesčio didinimą, žmonių savivertės didinimą, gerą vardą tarp gyventojų turinčių tarnautojų skatinimą.

122.2. Iš esmės panašią poziciją pateikė pakartotiniame tyrime dalyvavę Radviliškio rajono institucijų, įstaigų darbuotojai, siūlydami šias korupcijos mažinimo administracines priemones: darbo užmokesčio didinimą, darbuotojų vertinimą pagal profesinę kompetenciją, skatinimą už greitus gyventojų problemų sprendimus ir gerus atsiliepimus.

122.3. Kita vertus, respondentai kaip antrąją kyšio ėmimą pateisinančią priežastį nurodė primygtinį neteisėto atlygio siūlymą (2016 m. – 17,1 proc., 2017 m. – 15,5 proc.).

122.4. Palyginti 2016 m. ir 2017 m. tyrimo rezultatus, matyti, kad 2017 m. teigiančių, jog kyšio ėmimą pateisina ekonominės priežastys, padaugėjo 8,4 proc.

122.5. Įvertinus respondentų požiūrį, galima daryti išvadą, kad darbuotojų antikorupcinis potencialas priklauso nuo ekonominių ir psichologinių veiksnių, dirbantiesiems trūksta motyvacijos išsaugoti tarnybos autoritetą, egzistuoja lojalumo valstybės tarnybai trūkumas.

123. Atsižvelgiant į sociologinių tyrimų duomenis, bei Šiaulių universiteto 2017 m. birželio 30 d. tęstinio sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ statistinėje ataskaitoje pateiktą rekomendaciją „už personalo valdymą atsakingam specialistui peržiūrėti savivaldybės darbuotojų vertinimo ir skatinimo sistemą integruojant etiškos elgsenos kriterijus, numatyti darbuotojų skatinimo priemones ne tik vertinant veiklos rezultatus, bet ir etišką elgseną“, tikslinga įvertinti galimybę sukurti Savivaldybės administracijoje dirbančiųjų mokymo, vertinimo ir skatinimo sistemą (planuojant materialines ir nematerialines motyvavimo priemones ir pan.) ir pateikti siūlymus įstaigos vadovui.

124.3 tikslo rezultato kriterijai:

124.1. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo, sumažėjimas 5 proc.;

124.2. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, padidėjimas 10 proc.

125. **Pasiektas rezultatas:** atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2016 metais, asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo – 30,1 proc., o 2017 metais – 25,5 proc.

125.1. Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad sumažėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo 4,6 proc.

125.2. 2016 metais asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį – 31,4 proc., o 2017 metais – 25 proc.

125.3. Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad sumažėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį 6,4 proc. Pažymėtina, kad 2017 metais vieną iš pagrindinių priežasčių, kodėl asmenys nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, 30,9 proc. respondentų nurodė, kad tie, kurie praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai, skirtingai nei 2016 metais – viena iš pagrindinių nepranešimo apie korupcijos atvejį priežasčių – nežinojimas, ar tai korupcijos atvejis (30,1 proc.). Šis negatyvus pokytis rodo, kad respondentai nepasitiki institucijomis, vykdančiomis korupcinio pobūdžio veikų tyrimus, jaučiasi nesaugiai.

125.4. Kita vertus, asmenų, teigiančių, kad nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, sumažėjo 4,7 proc.

125.5. Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, bei į vyraujančią negatyvų nusistatymą korupcijai, pilietiškumo ir atsakomybės jausmo ateities kartoms vyravimą, tikslinga organizuoti tęstinius mokymus etikos, korupcijos prevencijos ir jos kontrolės temomis.

126.4 tikslas – didinti Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų nepakantumą korupcijai.

127. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

127.1. skatinti antikorupcines iniciatyvas;

127.2. didinti antikorupcinį sąmoningumą;

127.3. sukurti kompleksinę pranešėjų apie korupcijos atvejus pranešimo ir apsaugos sistemą.

128.8 priemonė – inicijuoti ir organizuoti prevencines veiklas korupcijos prevencijos tema.

129. Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – įgyvendintas antikorupcinės iniciatyvos projektas ar antikorupcinė veikla.

130. Pasiektas rezultatas: Programos įgyvendinimo laikotarpiu įvykdytos įvairių formų antikorupcinės iniciatyvos instituciniu, šakiniu bei savivaldos lygmenimis, pvz.:

130.1. instituciniu lygmeniu organizuoti susitikimai su Lietuvos Respublikos Seimo antikorpucijos komisija, Policijos komisariato atstovais, į mokomuosius dalykus integruotos temos korpucijos prevencijos tema, bendrojo ugdymo mokyklose buvo inicijuoti renginiai Tarptautinei antikorpucijos dienai paminėti, organizuoti debatai, diskusijos, konkursai, akcijos, parodos, vykdytos apklaustos, tyrimai, naudojamos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitų subjektų parengtos antikorpucinio švietimo priemonės (socialinės reklamos, filmai ir t. t.);

130.2. savivaldos lygmeniu 2016 m. lapkričio mėn. vyko Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korpuciją“ konkursas. Konkurse dalyvavo Radviliškio rajono savivaldybės formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų mokiniai, Radviliškio rajono gyventojai ir pateikė 44 originalius darbus – pasitikėjimo dėžutes, skirtas pateikti pranešimams apie korpucijos atvejus. Laimėtojams buvo įsteigti I–III vietų piniginiai prizai. Už iniciatyvą ir aktyvumą konkurso dalyviams įteikti Radviliškio rajono savivaldybės mero padėkos raštai, visų dalyvavusiųjų konkurse darbai buvo eksponuojami parodoje Radviliškio miesto kultūros centre. Laimėtojų darbai pakaitomis naudojami pranešimų apie korpucijos atvejus pateikimui;

130.3. savivaldos lygmeniu 2016 m. gruodžio 14 d. vyko Radviliškio rajono gyventojams skirtas kompleksinis antikorpucinis renginys „Išsamiai apie korpuciją: esama padėtis ir prevencijos galimybės“, kurio metu buvo apdovanoti konkurso „Pranešk apie korpuciją“ laimėtojai, Šiaulių universiteto lektoriai skaitė pranešimus korpucijos prevencijos tema bei pristatė atlikto sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ rezultatus.

130.4. šakiniu lygmeniu Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centras bendradarbiaudamas su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, 2017 m. gruodžio 4 d. organizavo mokymus savivaldybės švietimo įstaigoms antikorpucijos tema.

130.5. šakiniu lygmeniu Radviliškio Lizdeikos gimnazija bendradarbiaudama su Šiaulių universitetu, 2017 m. gruodžio 7 d. organizavo interaktyvią paskaitą „Korpucija šiuolaikinėje visuomenėje: būtinybė ar problema“ savivaldybės gimnazijoms.

131. Nors informacija apie organizuojamą konkursą bei antikorpucinį renginį buvo teikiama per visuomenės informavimo priemones, t. y. informaciją skelbiant vietinėje spaudoje, savivaldybės interneto svetainėje, socialinio tinklo „Facebook“ Savivaldybės paskyroje, atsižvelgiant į renginio metu dalyvavusiųjų skaičių, akivaizdu, kad asmenų suinteresuotumas tokio pobūdžio renginiais yra nepakankamas, darbuotojai, gyventojai nepakankamai įtraukiami į antikorpucinę veiklą.

132. Atsižvelgiant į tai, kad dalyvavimas antikorpucinėje veikloje pagrįstas savanoriškumu, siekiant motyvuoti gyventojus dalyvauti antikorpucinėje veikloje, švietimo procese, tikslinga tobulinti antikorpucinių veiklų organizavimą, veiklų formą, ieškoti bendradarbiavimo galimybių su kitomis, korpucijos prevencijos įstatymo nuostatas įgyvendinančiomis, institucijomis, bendruomene.

133.9 **priemonė** – informacijos sklaida interneto svetainėje, spaudoje, lankstinukų, specialių leidinių kūrimas, specializuoti mokymai.

134. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – gyventojai sugeba identifikuoti interesų konfliktus, korpucines situacijas, padidėjęs asmenų informuotumas.

135. **Pasiektas rezultatas:** Programos įgyvendinimo laikotarpiu periodiškai atnaujinta informacija Savivaldybės interneto svetainėje, „Korpucijos prevencija“ srityje:

135.1. reklamjuostės su nuoroda, kur kreiptis susidūrus su korpucijos apraiškomis, įdėjimas;

135.2. sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorpucinė aplinka“ ataskaitų įdėjimas;

135.3. naujienlaiškio apie antikorpucines iniciatyvas, parengto Šiaulių universiteto studentų, įdėjimas;

135.4. informacija apie korpucijos prevencijos priemonių įgyvendinimą (Programos, Priemonių plano įgyvendinimo eiga ir rezultatai, išvados dėl korpucijos pasireiškimo

tikimybės nustatymo, teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymos, Savivaldybės antikorupcijos komisijos posėdžių protokolai, veiklos ataskaitos ir t. t.).

136. Siekiant didinti Radviliškio rajono gyventojų antikorupcinį sąmoningumą, Priemonių plano 9 punkte nustatyta priemonė (informacijos sklaida interneto svetainėje, spaudoje, lankstinukų, specialių leidinių kūrimas, specializuoti mokymai) tiesiogiai susijusi su anksčiau įvertinta 8 priemone. Manytina, kad šios priemonės įgyvendinimo efektyvumas priklauso nuo gyventojų motyvacijos dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

137. **10 priemonė** – tobulinti pranešimų sistemą, užtikrinant konfidencialumą ir asmens duomenų apsaugą (pvz., dėžių, skirtų pranešimams apie korupciją, pastatymas neutraliose vietose).

138. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – sukurta veikianti pranešimų apie korupcijos atvejus sistema, užtikrinta pranešėjų apsauga.

139. **Pasiektas rezultatas:** 2016 m. lapkričio 16 d. paskelbus Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korupciją“ konkursą ir 2016 m. gruodžio 13 d. išrinkus konkurso laimėtojus, jų darbai – pasitikėjimo dėžutės pasibaigus konkurso darbų parodai, nuo 2017 m. sausio 13 d. naudojamos pagal paskirtį Savivaldybės administracijos pastato I aukšte pranešimų apie korupcijos atvejus gavimui.

140. Pranešimų, susijusių su korupcija, nepateikta.

141. **4 tikslo rezultato kriterijai:**

141.1. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie korupcijos atvejį, padidėjimas 10 proc.;

141.2. pranešimų, susijusių su korupcija, užfiksavimas.

142. **Pasiektas rezultatas:** atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2016 metais, asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį – 23,2 proc., o 2017 metais – 30,8 proc.

143. Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad padidėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį 7,6 proc.

143.1. Kita vertus, asmenų, teigiančių, kad nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, padidėjo 5,7 proc.

143.2. Pažymėtina, kad 2017 metais vieną iš pagrindinių priežasčių, kodėl asmenys nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, 31,5 proc. nurodė, kad, tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai, 2016 metais – viena iš pagrindinių nepranešimo apie korupcijos atvejį priežasčių – nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus (43,7 proc.). 2017 metais matomas akivaizdus pokytis, kadangi nepranešimo priežastį „nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus“ nurodė tik 11 proc. respondentų. Šie duomenys rodo, kad gyventojų neigiamas požiūris į institucijas, vykdančias korupcinio pobūdžio veikų tyrimus, sumažėjo, tačiau išlieka nesaugumo ir abejingumo jausmas.

143.3. Pranešimų, susijusių su korupcija, Radviliškio rajono savivaldybės administracijoje užfiksuota nebuvo.

144. Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, tikslinga didinti gyventojų informuotumą apie korupcijos prevenciją ir jos kontrolę, sudaryti galimybės anonimiškai, konfidencialiai pranešti apie galimus korupcijos atvejus.

145. **5 tikslas – įvertinti Programos įgyvendinimo efektyvumą.**

146. **Uždaviniai penktajam Programos tikslui pasiekti:**

146.1. nustatyti tikslinių grupių (Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų ir Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinį potencialą;

146.2. nustatyti respondentų korupcinę patirtį kreipiantis į Radviliškio rajono savivaldybės institucijas;

146.3. nustatyti korupcijos paplitimą Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, labiausiai korupcijos paveiktas Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos sritis;

146.4. identifiukuoti Programos priemoniu neigyvandinimo priezastis;
146.5. ivertinti Programos igyvandinimo efektyvuma;
146.6. pateikti alternatyvius pasiulymus del Programos priemoniu igyvandinimo.

147. **11 priemonė** – inicijuoti ir atlikti sociologini tyrima.

148. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – nustatytas pozioris i korupcija, ivertintas antikorpucinis potencialas, nustatyta korupcine patirtis, korupcijos paplitimas, labiausiai korupcijos paveiktos sritys.

149. **Pasiektas rezultatas**: Siauliu universitetas, vykdydamas Sociologinio tyrimo paslaugu teikimo sutarti, 2017 m. balandzio–birzelio men. atliko pakartotini sociologini tyrima „Radviliškio rajono savivaldybes antikorpucine aplinka“ ir 2017 m. birzelio 30 d. pateike tyrimo statistine ataskaita.

150. **12 priemonė** – parengti sociologinio tyrimo metu gautu duomenu lyginamaja analize.

151. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – nustatyta savivaldybes pasiekta pazanga vykdant antikorpucine politika.

152. **Pasiektas rezultatas**: savivaldybes pasiekta pazanga antikorpucines politikos vykdymo srityje nustatyta ivertinus tikslu pasiekimo kriterijus.

153. **13 priemonė** – susistemintu duomenu apie Programos ir jos priemoniu igyvandinimo eiga, pasiektus rezultatus analize.

154. **Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus** – parengta ir Savivaldybes tarybai svarstyti pateikta isvada del Programos ir jos igyvandinimo.

155. **Pasiektas rezultatas**: parengtas Radviliškio rajono savivaldybes antikorpucijos komisijos isvados del Radviliškio rajono savivaldybes kovos su korupcija 2015–2017 metu programos ir šios programos 2015–2017 metu priemoniu plano igyvandinimo projektas, Savivaldybes tarybos sprendimo projektas „Del pritarimo Radviliškio rajono savivaldybes antikorpucijos komisijos isvada del Kovos su korupcija 2015–2017 metu programos ir šios programos 2015–2017 metu priemoniu plano igyvandinimo“.

156. **5 tikslo rezultato kriterijai**:

156.1. atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybes antikorpucines aplinkos analize.

156.2. nustatytas Programos igyvandinimo efektyvumas.

157. **Pasiektas rezultatas**: naudojant anketines apklausos ir duomenu sisteminimo bei analizes metodus, atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybes antikorpucines aplinkos analize ir šios analizes pagrindu nustatytas Programos igyvandinimo efektyvumas.

158. Vadovaujantis savivaldybes gyventuju dalyvavimo tvarkant viesuosius savivaldybes reikalus ir naujoviu ir atvirumo permainoms principais, formuojant savivaldybes antikorpucines politikos nuostatas, tikslinga atsizvelgti i asmenu, dalyvavusiu sociologinio tyrimo apklausoje, pateiktus siulymus del korupcijos mazinimo ir jos kontrolės savivaldybeje, t. y. igyvendinti administracines priemones, pvz.: sukurti darbuotoju skatinimo, motyvavimo sistema, pakeisti asmenu patekimo i savivaldybes administracija tvarka, didinti darbuotoju individualia atsakomybe, ugdyti etiska lyderyste, didinti gyventuju informuotuma, savivaldos veiklos skaidruma, viesuma.

159. Tikslinga atsizvelgti i savivaldybes institucijose dirbančiuju pasiulymus igyvendinti administracines priemones, pvz.: sukurti skatinimo bei motyvavimo sistema, nustatyti viesuju ir privačiu interesu derinimo valstybineje tarnyboje tvarka, periodiškai organizuoti kvalifikacijos tobulinimo kursus antikorpucijos tema, vykdyti antikorpucini švietima (organizuoti antikorpucines diskusijas bei renginius, konsultacijas).

160. Atkreiptinas demesys, kad vykdant antikorpucine politika savivaldybeje tikslinga atsizvelgti i Siauliu universiteto sociologiniu tyrimu statistinese ataskaitose pateiktus siulymus, o formuojant tolimesne antikorpucines politikos krypti – pasitelkti mokslo, kitu instituciju atstovus, bendradarbiauti su savivaldos bendruomene.

Savivaldybes veiklos sritys, kuriose yra korupcijos paplitimo galimybė

161. Įvertinus 2015 m. Radviliškio rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros, taisymo, tiesimo ir saugaus eismo organizavimo sritį, 2016 m. – paramos viešiesiems ir privatiems juridiniams asmenims pagal kultūros ir sporto rėmimo programas teikimo ir paramos tinkamo įgyvendinimo kontrolės sritį, 2017 m. – Savivaldybės administracijos interesų konfliktų valdymo sritį ir atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, nustatyti rizikos veiksniai: antikorupcinio požiūriu rizikingos Savivaldybės teisės aktų nuostatos, sudarančios nevienodas sąlygas subjektams, su kuriais yra susijęs teisės akto įgyvendinimas, leidžiančios dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktus, neužtikrintos objektyvios ir skaidrios sprendimų priėmimo, viešinimo procedūros, nustatyta nepakankama šių procedūrų kontrolė⁴.

162. Pagal sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ duomenis, išskirtinos savivaldos veiklos sritys, kuriose korupcijos paplitimo galimybė yra didžiausia:

- 162.1. Sveikatos priežiūros paslaugų sektoriuje;
- 162.2. Savivaldybės įmonių veikloje;
- 162.3. Savivaldybės tarybos veikloje;
- 162.4. Viešųjų pirkimų organizavime;
- 162.5. Statybos sektoriuje;
- 162.6. Architektūros ir urbanistikos srityje;
- 162.7. Investicijų, turto valdymo srityje;
- 162.8. Seniūnijų veikloje.

163. Pagal sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ duomenis, išskirtinos dažniausios korupcijos pasireiškimo formos:

- 163.1. Politinių partijų narių protegavimas;
- 163.2. Nepotizmas;
- 163.3. Piktnaudžiavimas tarnyba.

164. STT, vykdydama Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“⁵, 55 punktą, apibendrina informaciją apie atskirose viešojo sektoriaus srityse nustatytas esmines ir aktualiausias problemas, susijusias su korupcija ir korupcijos rizikos veiksniais:

- 164.1. Viešųjų pirkimų ir vidaus sandorių procese;
- 164.2. Ūkio subjektų priežiūros ir licencijų/ leidimų išdavimo, sustabdymo, panaikinimo srityje;
- 164.3. Savivaldybių turto valdyme;
- 164.4. ES investicijų administravimo srityje;
- 164.5. Sveikatos apsaugos srityje;
- 164.6. Aplinkosaugos ir atliekų tvarkymo srityje⁶.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

⁴ Išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Ivados-del-korupcijos-pasireikimo-tikimybes/1>.

⁵ Išsami analizė, kuri aktuali ir vietos savivaldos lygmeniu, pateikta Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos II skyriaus „Aplinkos analizė“ trečiajame skirsnyje „Viešojo ir privataus sektorių sričių, kuriose korupcijos paplitimo galimybė yra didžiausia, analizė“.

⁶ Informacija apie atskirose viešojo sektoriaus srityse nustatytas esmines ir aktualiausias problemas, aktualias vietos savivaldai, skelbiama Specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“, toliau poskyriuose „Kovos su korupcija programos“, „Nacionalinė kovos su korupcija programa“, „Įgyvendinimo dokumentai“. Nuoroda internete: <http://www.stt.lt/lt/menu/nacionaline-kovos-su-korupcija-programa/nkcp-2015-2025/-igvyvendinimo-dokumentai/>.

165. Pirmasis tikslas – atpažinti ir tinkamai valdyti korupcijos riziką Radviliškio rajono savivaldybės įstaigose, įmonėse.

166. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

166.1. efektyviai organizuoti asmenų, atsakingų už korupcijos prevenciją, veiklą;

166.2. nustatyti įstaigose, įmonėse dirbančių asmenų toleranciją korupcijai;

166.3. šviesti darbuotojus antikorporcinėmis temomis;

166.4. tinkamai organizuoti informaciją apie asmenis, siekiančius eiti ar einančius pareigas įstaigoje ar įmonėje;

166.5. tinkamai organizuoti interesų konfliktų valdymą įstaigoje, įmonėje.

167. Antrasis tikslas – stiprinti pilietiškumą ir netoleranciją korupcijai.

168. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

168.1. didinti asmenų informuotumą ir sudaryti galimybes pranešti apie korupcijos atvejus ar kitus įstaigoje, įmonėje padarytus, daromus pažeidimus;

168.2. skatinti antikorporcines iniciatyvas;

168.3. inicijuoti pokyčius Radviliškio gyventojų bendruomenėje, stiprinti gyventojų ir institucijų bendradarbiavimo ryšius.

169. Trečiasis tikslas – diegti skaidraus ir sąžiningo elgesio standartus, siekti didesnio Radviliškio rajono savivaldybės įstaigų, įmonių veiklos skaidrumo ir viešumo.

170. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

170.1. nustatyti etikos principus, elgesio taisykles, kaip savivaldybės įstaigos, įmonės darbuotojas turėtų pasielgti abejotinoje situacijoje;

170.2. preciziškai tirti etikos normų, darbo pareigų pažeidimus, tarnybinius nusizengimus;

170.3. sukurti darbuotojų vertinimo sistemą, įdiegiant etiško elgesio vertinimo kriterijus;

170.4. gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo kokybę.

171. Programoje nustatytų tikslų pasiekimas vertinamas pagal Programos priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus.

172. Programos uždavinių įgyvendinimas vertinamas pagal nustatytus laukiamo rezultato kriterijus. Už duomenų, reikalingų nustatyti, ar šie kriterijai pasiekti, surinkimą pagal kompetenciją atsako Programos priemonių plane nurodyti vykdytojai.

173. Atskiros Programos įgyvendinimo priemonės vertinamos pagal jų įgyvendinimo būklę. Priemonių, susijusių su teisinio reglamentavimo nustatymu, pakeitimu ir pripažinimu netekusiu galios, įgyvendinimas išskiriamas į du etapus – teisės aktų projektų parengimą ir teisės aktų projektų priėmimą, nustatant konkrečius subjektus, atsakingus už atitinkamus įgyvendinimo etapus. Tokios priemonės laikomos įgyvendintomis tada, kai priimami jose numatyti teisės aktai.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, KONTROLĖ, ATSKAITOMYBĖ IR ATNAUJINIMAS

174. Už antikorporcinės politikos įgyvendinimą Radviliškio rajono savivaldybėje pagal kompetenciją atsako savivaldybės įstaigos, įmonės vadovas.

175. Programos priemonių vykdytojai yra savivaldybės įstaigos, įmonės, jų vadovų sprendimu sudarytos darbo grupės (jei tokios grupės yra sudaromos), vadovų paskirti įstaigų, įmonių struktūrinių padalinių ir filialų vadovai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kiti asmenys.

176. Programos, jos priemonių įgyvendinimą kontroliuoja ir koordinuoja asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę Radviliškio rajono savivaldybėje (toliau – asmuo atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę/Programos, jos priemonių įgyvendinimą kontroliuojantis ir koordinuojantis asmuo).

177. Programos priemonių vykdytojai periodiškai, du kartus per metus, pasibaigus pusmečiui, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos, apibendrintą informaciją apie jiems priskirtų Programos priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus ir tai pagrindžiančius dokumentus pateikia asmeniui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę. Informacija pateikiama raštu.

178. Programos, jos priemonių įgyvendinimą kontroliuojantis ir koordinuojantis asmuo įvertina pateiktą informaciją apie Programos įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą, prireikus nedelsdamas informuoja už konkrečios Programos priemonės įgyvendinimą atsakingą vykdytoją apie nustatytas kliūti, problemas, dėl kurių gali būti nepasiekti Programos tikslai ir uždaviniai.

179. Programos priemonių vykdytojai, atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, galinčius turėti įtakos Programos priemonėms įvykdyti, už Programos įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę atsakingam asmeniui teikia motyvuotus pasiūlymus dėl Programos priemonių pakeitimo, naujų priemonių priėmimo vadovaudamiesi Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 „Dėl Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

180. Už Programos įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę atsakingas asmuo periodiškai, pasibaigus metams, per vieną mėnesį nuo informacijos iš atsakingų vykdytojų gavimo dienos, ją apibendrina ir susistemintus duomenis (tarpinį metinį vertinimą) pateikia Radviliškio rajono savivaldybės korupcijos prevencijos komisijai.

181. Komisija įvertina jai pateiktus susistemintus duomenis ir teikia išvadas Radviliškio rajono savivaldybės tarybai dėl Programos ir jos įgyvendinimo artimiausiam Tarybos posėdyje.

182. Visa informacija, susijusi su Programos įgyvendinimu ir vertinimu, skelbiama savivaldybės interneto svetainėje.

183. Visi suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos nuostatų keitimo, papildymo ar atnaujinimo per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

184. Pasiūlymai dėl Programos nuostatų keitimo, papildymo ar atnaujinimo nagrinėjami Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimo Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 1 punktu, nustatyta tvarka ir terminais.

V SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

185. Programa finansuojama iš Radviliškio rajono savivaldybės atitinkamų metų savivaldybės, savivaldybės įstaigų, įmonių biudžeto ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.

186. Už reikalingų finansinių išteklių suplanavimą pagal kompetenciją atsako Radviliškio rajono savivaldybės įstaigų, įmonių vadovai.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

187. Už netinkamą Programos, jos priemonių vykdymą asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
